

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	20.07. 2021. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	07-3/21-2
VEZA:	
EPA:	250 XXVII
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Crna Gora
Vlada Crne Gore

Broj: 04-2806

25. jun 2021. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin mr Aleksa Bečić, predsjednik

Vlada Crne Gore, na sjednici od 11. juna 2021. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU MARAKEŠKOG UGOVORA ZA OLAKŠANJE PRISTUPA OBJAVLJENIM DJELIMA ZA OSOBE KOJE SU SLIJEPE, SLABOVIDE ILI IMAJU DRUGE POTEŠKOĆE U KORIŠĆENJU ŠTAMPANIH MATERIJALA**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnike Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su mr Jakov Milatović, ministar ekonomskog razvoja i Veselin Koprivica, v. d. generalnog direktora Direktorata za unutrašnje tržište i konkurenciju u Ministarstvu ekonomskog razvoja.

PREDSJEDNIK

Prof. dr Zdravko Krivokapić, s. r.

Zakon o potvrđivanju Marakeškog ugovora za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepe, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala

Član 1

Potvrđuje se Marakeški ugovor za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepe, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala, sačinjen u Marakešu, 27. juna 2013. godine, u originalu na engleskom, arapskom, kineskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku.

Član 2

Tekst Ugovora iz člana 1 ovog zakona, u originalu na engleskom jeziku i prevodu na crnogorski jezik glasi:

Marrakesh Treaty to Facilitate Access to Published Works for Persons Who Are Blind, Visually Impaired, or Otherwise Print Disabled

adopted by the Diplomatic Conference to Conclude a Treaty to Facilitate Access to Published Works by Visually Impaired Persons and Persons with Print Disabilities in Marrakesh, on June 27, 2013

CONTENTS

Preamble

Article 1: Relation to Other Conventions and Treaties

Article 2: Definitions

Article 3: Beneficiary Persons

Article 4: National Law Limitations and Exceptions Regarding Accessible Format Copies

Article 5: Cross-Border Exchange of Accessible Format Copies

Article 6: Importation of Accessible Format Copies

Article 7: Obligations Concerning Technological Measures

Article 8: Respect for Privacy

Article 9: Cooperation to Facilitate Cross-Border Exchange

Article 10: General Principles on Implementation

- Article 11: General Obligations on Limitations and Exceptions
- Article 12: Other Limitations and Exceptions
- Article 13: Assembly
- Article 14: International Bureau
- Article 15: Eligibility for Becoming Party to the Treaty
- Article 16: Rights and Obligations Under the Treaty
- Article 17: Signature of the Treaty
- Article 18: Entry into Force of the Treaty
- Article 19: Effective Date of Becoming Party to the Treaty
- Article 20: Denunciation of the Treaty
- Article 21: Languages of the Treaty
- Article 22: Depositary

Preamble

The Contracting Parties,

Recalling the principles of non-discrimination, equal opportunity, accessibility and full and effective participation and inclusion in society, proclaimed in the Universal Declaration of Human Rights and the United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities,

Mindful of the challenges that are prejudicial to the complete development of persons with visual impairments or with other print disabilities, which limit their freedom of expression, including the freedom to seek, receive and impart information and ideas of all kinds on an equal basis with others, including through all forms of communication of their choice, their enjoyment of the right to education, and the opportunity to conduct research,

Emphasizing the importance of copyright protection as an incentive and reward for literary and artistic creations and of enhancing opportunities for everyone, including persons with visual impairments or with other print disabilities, to participate in the cultural life of the community, to enjoy the arts and to share scientific progress and its benefits,

Aware of the barriers of persons with visual impairments or with other print disabilities to access published works in achieving equal opportunities in society, and the need to both expand the number of works in accessible formats and to improve the circulation of such works,

Taking into account that the majority of persons with visual impairments or with other print disabilities live in developing and least-developed countries,

Recognizing that, despite the differences in national copyright laws, the positive impact of new information and communication technologies on the lives of persons with visual impairments or with other print disabilities may be reinforced by an enhanced legal framework at the international level,

Recognizing that many Member States have established limitations and exceptions in their national copyright laws for persons with visual impairments or with other print disabilities, yet

there is a continuing shortage of available works in accessible format copies for such persons, and that considerable resources are required for their effort of making works accessible to these persons, and that the lack of possibilities of cross-border exchange of accessible format copies has necessitated duplication of these efforts,

Recognizing both the importance of rightholders' role in making their works accessible to persons with visual impairments or with other print disabilities and the importance of appropriate limitations and exceptions to make works accessible to these persons, particularly when the market is unable to provide such access,

Recognizing the need to maintain a balance between the effective protection of the rights of authors and the larger public interest, particularly education, research and access to information, and that such a balance must facilitate effective and timely access to works for the benefit of persons with visual impairments or with other print disabilities,

Reaffirming the obligations of Contracting Parties under the existing international treaties on the protection of copyright and the importance and flexibility of the three-step test for limitations and exceptions established in Article 9(2) of the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works and other international instruments,

Recalling the importance of the Development Agenda recommendations, adopted in 2007 by the General Assembly of the World Intellectual Property Organization (WIPO), which aim to ensure that development considerations form an integral part of the Organization's work,

Recognizing the importance of the international copyright system and desiring to harmonize limitations and exceptions with a view to facilitating access to and use of works by persons with visual impairments or with other print disabilities,

Have agreed as follows:

Article 1

Relation to Other Conventions and Treaties

Nothing in this Treaty shall derogate from any obligations that Contracting Parties have to each other under any other treaties, nor shall it prejudice any rights that a Contracting Party has under any other treaties.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Treaty:

(a) "works" means literary and artistic works within the meaning of Article 2(1) of the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works, in the form of text, notation and/or related illustrations, whether published or otherwise made publicly available in any media¹;

(b) "accessible format copy" means a copy of a work in an alternative manner or form which gives a beneficiary person access to the work, including to permit the person to have access as feasibly and comfortably as a person without visual impairment or other

---

¹ **Agreed statement concerning Article 2(a):** For the purposes of this Treaty, it is understood that this definition includes such works in audio form, such as audiobooks.

print disability. The accessible format copy is used exclusively by beneficiary persons and it must respect the integrity of the original work, taking due consideration of the changes needed to make the work accessible in the alternative format and of the accessibility needs of the beneficiary persons;

(c) "authorized entity" means an entity that is authorized or recognized by the government to provide education, instructional training, adaptive reading or information access to beneficiary persons on a non-profit basis. It also includes a government institution or non-profit organization that provides the same services to beneficiary persons as one of its primary activities or institutional obligations².

An authorized entity establishes and follows its own practices:

- (i) to establish that the persons it serves are beneficiary persons;
- (ii) to limit to beneficiary persons and/or authorized entities its distribution and making available of accessible format copies;
- (iii) to discourage the reproduction, distribution and making available of unauthorized copies; and
- (iv) to maintain due care in, and records of, its handling of copies of works, while respecting the privacy of beneficiary persons in accordance with Article 8.

Article 3 Beneficiary Persons

A beneficiary person is a person who:

- (a) is blind;
- (b) has a visual impairment or a perceptual or reading disability which cannot be improved to give visual function substantially equivalent to that of a person who has no such impairment or disability and so is unable to read printed works to substantially the same degree as a person without an impairment or disability; or³
- (c) is otherwise unable, through physical disability, to hold or manipulate a book or to focus or move the eyes to the extent that would be normally acceptable for reading;

regardless of any other disabilities.

Article 4 National Law Limitations and Exceptions Regarding Accessible Format Copies

1.(a) Contracting Parties shall provide in their national copyright laws for a limitation or exception to the right of reproduction, the right of distribution, and the right of making available to the public as provided by the WIPO Copyright Treaty (WCT), to facilitate the availability of works in accessible format copies for beneficiary persons. The limitation or exception provided in

---

² **Agreed statement concerning Article 2(c):** For the purposes of this Treaty, it is understood that "entities recognized by the government" may include entities receiving financial support from the government to provide education, instructional training, adaptive reading or information access to beneficiary persons on a non-profit basis.

³ **Agreed statement concerning Article 3(b):** Nothing in this language implies that "cannot be improved" requires the use of all possible medical diagnostic procedures and treatments.

national law should permit changes needed to make the work accessible in the alternative format.

(b) Contracting Parties may also provide a limitation or exception to the right of public performance to facilitate access to works for beneficiary persons.

2. A Contracting Party may fulfill Article 4(1) for all rights identified therein by providing a limitation or exception in its national copyright law such that:

(a) Authorized entities shall be permitted, without the authorization of the copyright rightholder, to make an accessible format copy of a work, obtain from another authorized entity an accessible format copy, and supply those copies to beneficiary persons by any means, including by non-commercial lending or by electronic communication by wire or wireless means, and undertake any intermediate steps to achieve those objectives, when all of the following conditions are met:

(i) the authorized entity wishing to undertake said activity has lawful access to that work or a copy of that work;

(ii) the work is converted to an accessible format copy, which may include any means needed to navigate information in the accessible format, but does not introduce changes other than those needed to make the work accessible to the beneficiary person;

(iii) such accessible format copies are supplied exclusively to be used by beneficiary persons; and

(iv) the activity is undertaken on a non-profit basis;

and

(b) A beneficiary person, or someone acting on his or her behalf including a primary caretaker or caregiver, may make an accessible format copy of a work for the personal use of the beneficiary person or otherwise may assist the beneficiary person to make and use accessible format copies where the beneficiary person has lawful access to that work or a copy of that work.

3. A Contracting Party may fulfill Article 4(1) by providing other limitations or exceptions in its national copyright law pursuant to Articles 10 and 11⁴.

4. A Contracting Party may confine limitations or exceptions under this Article to works which, in the particular accessible format, cannot be obtained commercially under reasonable terms for beneficiary persons in that market. Any Contracting Party availing itself of this possibility shall so declare in a notification deposited with the Director General of WIPO at the time of ratification of, acceptance of or accession to this Treaty or at any time thereafter⁵.

5. It shall be a matter for national law to determine whether limitations or exceptions under this Article are subject to remuneration.

Article 5

Cross-Border Exchange of Accessible Format Copies

---

⁴ **Agreed statement concerning Article 4(3):** It is understood that this paragraph neither reduces nor extends the scope of applicability of limitations and exceptions permitted under the Berne Convention, as regards the right of translation, with respect to persons with visual impairments or with other print disabilities.

⁵ **Agreed statement concerning Article 4(4):** It is understood that a commercial availability requirement does not prejudice whether or not a limitation or exception under this Article is consistent with the three-step test.

1. Contracting Parties shall provide that if an accessible format copy is made under a limitation or exception or pursuant to operation of law, that accessible format copy may be distributed or made available by an authorized entity to a beneficiary person or an authorized entity in another Contracting Party⁶.
2. A Contracting Party may fulfill Article 5(1) by providing a limitation or exception in its national copyright law such that:
  - (a) authorized entities shall be permitted, without the authorization of the rightholder, to distribute or make available for the exclusive use of beneficiary persons accessible format copies to an authorized entity in another Contracting Party; and
  - (b) authorized entities shall be permitted, without the authorization of the rightholder and pursuant to Article 2(c), to distribute or make available accessible format copies to a beneficiary person in another Contracting Party;provided that prior to the distribution or making available the originating authorized entity did not know or have reasonable grounds to know that the accessible format copy would be used for other than beneficiary persons⁷.
3. A Contracting Party may fulfill Article 5(1) by providing other limitations or exceptions in its national copyright law pursuant to Articles 5(4), 10 and 11.
4. (a) When an authorized entity in a Contracting Party receives accessible format copies pursuant to Article 5(1) and that Contracting Party does not have obligations under Article 9 of the Berne Convention, it will ensure, consistent with its own legal system and practices, that the accessible format copies are only reproduced, distributed or made available for the benefit of beneficiary persons in that Contracting Party's jurisdiction.
  - (b) The distribution and making available of accessible format copies by an authorized entity pursuant to Article 5(1) shall be limited to that jurisdiction unless the Contracting Party is a Party to the WIPO Copyright Treaty or otherwise limits limitations and exceptions implementing this Treaty to the right of distribution and the right of making available to the public to certain special cases which do not conflict with a normal exploitation of the work and do not unreasonably prejudice the legitimate interests of the rightholder^{8,9}.
  - (c) Nothing in this Article affects the determination of what constitutes an act of distribution or an act of making available to the public.
5. Nothing in this Treaty shall be used to address the issue of exhaustion of rights.

---

⁶ **Agreed statement concerning Article 5(1):** It is further understood that nothing in this Treaty reduces or extends the scope of exclusive rights under any other treaty.

⁷ **Agreed statement concerning Article 5(2):** It is understood that, to distribute or make available accessible format copies directly to a beneficiary person in another Contracting Party, it may be appropriate for an authorized entity to apply further measures to confirm that the person it is serving is a beneficiary person and to follow its own practices as described in Article 2(c).

⁸ **Agreed statement concerning Article 5(4)(b):** It is understood that nothing in this Treaty requires or implies that a Contracting Party adopt or apply the three-step test beyond its obligations under this instrument or under other international treaties.

⁹ **Agreed statement concerning Article 5(4)(b):** It is understood that nothing in this Treaty creates any obligations for a Contracting Party to ratify or accede to the WCT or to comply with any of its provisions and nothing in this Treaty prejudices any rights, limitations and exceptions contained in the WCT.

Article 6
Importation of Accessible Format Copies

To the extent that the national law of a Contracting Party would permit a beneficiary person, someone acting on his or her behalf, or an authorized entity, to make an accessible format copy of a work, the national law of that Contracting Party shall also permit them to import an accessible format copy for the benefit of beneficiary persons, without the authorization of the rightholder¹⁰.

Article 7
Obligations Concerning Technological Measures

Contracting Parties shall take appropriate measures, as necessary, to ensure that when they provide adequate legal protection and effective legal remedies against the circumvention of effective technological measures, this legal protection does not prevent beneficiary persons from enjoying the limitations and exceptions provided for in this Treaty¹¹.

Article 8
Respect for Privacy

In the implementation of the limitations and exceptions provided for in this Treaty, Contracting Parties shall endeavor to protect the privacy of beneficiary persons on an equal basis with others.

Article 9
Cooperation to Facilitate Cross-Border Exchange

1. Contracting Parties shall endeavor to foster the cross-border exchange of accessible format copies by encouraging the voluntary sharing of information to assist authorized entities in identifying one another. The International Bureau of WIPO shall establish an information access point for this purpose.
2. Contracting Parties undertake to assist their authorized entities engaged in activities under Article 5 to make information available regarding their practices pursuant to Article 2(c), both through the sharing of information among authorized entities, and through making available information on their policies and practices, including related to cross-border exchange of accessible format copies, to interested parties and members of the public as appropriate.
3. The International Bureau of WIPO is invited to share information, where available, about the functioning of this Treaty.

---

¹⁰ **Agreed statement concerning Article 6:** It is understood that the Contracting Parties have the same flexibilities set out in Article 4 when implementing their obligations under Article 6.

¹¹ **Agreed statement concerning Article 7:** It is understood that authorized entities, in various circumstances, choose to apply technological measures in the making, distribution and making available of accessible format copies and nothing herein disturbs such practices when in accordance with national law.

4. Contracting Parties recognize the importance of international cooperation and its promotion, in support of national efforts for realization of the purpose and objectives of this Treaty¹².

Article 10 **General Principles on Implementation**

1. Contracting Parties undertake to adopt the measures necessary to ensure the application of this Treaty.
2. Nothing shall prevent Contracting Parties from determining the appropriate method of implementing the provisions of this Treaty within their own legal system and practice¹³.
3. Contracting Parties may fulfill their rights and obligations under this Treaty through limitations or exceptions specifically for the benefit of beneficiary persons, other limitations or exceptions, or a combination thereof, within their national legal system and practice. These may include judicial, administrative or regulatory determinations for the benefit of beneficiary persons as to fair practices, dealings or uses to meet their needs consistent with the Contracting Parties' rights and obligations under the Berne Convention, other international treaties, and Article 11.

Article 11 **General Obligations on Limitations and Exceptions**

In adopting measures necessary to ensure the application of this Treaty, a Contracting Party may exercise the rights and shall comply with the obligations that that Contracting Party has under the Berne Convention, the Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights and the WIPO Copyright Treaty, including their interpretative agreements so that:

- (a) in accordance with Article 9(2) of the Berne Convention, a Contracting Party may permit the reproduction of works in certain special cases provided that such reproduction does not conflict with a normal exploitation of the work and does not unreasonably prejudice the legitimate interests of the author;
- (b) in accordance with Article 13 of the Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights, a Contracting Party shall confine limitations or exceptions to exclusive rights to certain special cases which do not conflict with a normal exploitation of the work and do not unreasonably prejudice the legitimate interests of the rightholder;
- (c) in accordance with Article 10(1) of the WIPO Copyright Treaty, a Contracting Party may provide for limitations of or exceptions to the rights granted to authors under the WCT in certain special cases, that do not conflict with a normal exploitation of the work and do not unreasonably prejudice the legitimate interests of the author;

---

¹² **Agreed statement concerning Article 9:** It is understood that Article 9 does not imply mandatory registration for authorized entities nor does it constitute a precondition for authorized entities to engage in activities recognized under this Treaty; but it provides for a possibility for sharing information to facilitate the cross-border exchange of accessible format copies.

¹³ **Agreed statement concerning Article 10(2):** It is understood that when a work qualifies as a work under Article 2(a), including such works in audio form, the limitations and exceptions provided for by this Treaty apply *mutatis mutandis* to related rights as necessary to make the accessible format copy, to distribute it and to make it available to beneficiary persons.

(d) in accordance with Article 10(2) of the WIPO Copyright Treaty, a Contracting Party shall confine, when applying the Berne Convention, any limitations of or exceptions to rights to certain special cases that do not conflict with a normal exploitation of the work and do not unreasonably prejudice the legitimate interests of the author.

Article 12 **Other Limitations and Exceptions**

1. Contracting Parties recognize that a Contracting Party may implement in its national law other copyright limitations and exceptions for the benefit of beneficiary persons than are provided by this Treaty having regard to that Contracting Party's economic situation, and its social and cultural needs, in conformity with that Contracting Party's international rights and obligations, and in the case of a least-developed country taking into account its special needs and its particular international rights and obligations and flexibilities thereof.
2. This Treaty is without prejudice to other limitations and exceptions for persons with disabilities provided by national law.

Article 13 **Assembly**

- 1.(a) The Contracting Parties shall have an Assembly.
  - (b) Each Contracting Party shall be represented in the Assembly by one delegate who may be assisted by alternate delegates, advisors and experts.
  - (c) The expenses of each delegation shall be borne by the Contracting Party that has appointed the delegation. The Assembly may ask WIPO to grant financial assistance to facilitate the participation of delegations of Contracting Parties that are regarded as developing countries in conformity with the established practice of the General Assembly of the United Nations or that are countries in transition to a market economy.
2. (a) The Assembly shall deal with matters concerning the maintenance and development of this Treaty and the application and operation of this Treaty.
  - (b) The Assembly shall perform the function allocated to it under Article 15 in respect of the admission of certain intergovernmental organizations to become party to this Treaty.
  - (c) The Assembly shall decide the convocation of any diplomatic conference for the revision of this Treaty and give the necessary instructions to the Director General of WIPO for the preparation of such diplomatic conference.
- 3.(a) Each Contracting Party that is a State shall have one vote and shall vote only in its own name.
  - (b) Any Contracting Party that is an intergovernmental organization may participate in the vote, in place of its Member States, with a number of votes equal to the number of its Member States which are party to this Treaty. No such intergovernmental organization shall participate in the vote if any one of its Member States exercises its right to vote and vice versa.
4. The Assembly shall meet upon convocation by the Director General and, in the absence of exceptional circumstances, during the same period and at the same place as the General Assembly of WIPO.

5. The Assembly shall endeavor to take its decisions by consensus and shall establish its own rules of procedure, including the convocation of extraordinary sessions, the requirements of a quorum and, subject to the provisions of this Treaty, the required majority for various kinds of decisions.

Article 14
International Bureau

The International Bureau of WIPO shall perform the administrative tasks concerning this Treaty.

Article 15
Eligibility for Becoming Party to the Treaty

1. Any Member State of WIPO may become party to this Treaty.
2. The Assembly may decide to admit any intergovernmental organization to become party to this Treaty which declares that it is competent in respect of, and has its own legislation binding on all its Member States on, matters covered by this Treaty and that it has been duly authorized, in accordance with its internal procedures, to become party to this Treaty.
3. The European Union, having made the declaration referred to in the preceding paragraph at the Diplomatic Conference that has adopted this Treaty, may become party to this Treaty.

Article 16
Rights and Obligations Under the Treaty

Subject to any specific provisions to the contrary in this Treaty, each Contracting Party shall enjoy all of the rights and assume all of the obligations under this Treaty.

Article 17
Signature of the Treaty

This Treaty shall be open for signature at the Diplomatic Conference in Marrakesh, and thereafter at the headquarters of WIPO by any eligible party for one year after its adoption.

Article 18
Entry into Force of the Treaty

This Treaty shall enter into force three months after 20 eligible parties referred to in Article 15 have deposited their instruments of ratification or accession.

Article 19
Effective Date of Becoming Party to the Treaty

This Treaty shall bind:

- (a) the 20 eligible parties referred to in Article 18, from the date on which this Treaty has entered into force;

(b) each other eligible party referred to in Article 15, from the expiration of three months from the date on which it has deposited its instrument of ratification or accession with the Director General of WIPO.

Article 20
Denunciation of the Treaty

This Treaty may be denounced by any Contracting Party by notification addressed to the Director General of WIPO. Any denunciation shall take effect one year from the date on which the Director General of WIPO received the notification.

Article 21
Languages of the Treaty

1. This Treaty is signed in a single original in English, Arabic, Chinese, French, Russian and Spanish languages, the versions in all these languages being equally authentic.
2. An official text in any language other than those referred to in Article 21(1) shall be established by the Director General of WIPO on the request of an interested party, after consultation with all the interested parties. For the purposes of this paragraph, "interested party" means any Member State of WIPO whose official language, or one of whose official languages, is involved and the European Union, and any other intergovernmental organization that may become party to this Treaty, if one of its official languages is involved.

Article 22
Depositary

The Director General of WIPO is the depositary of this Treaty.

Done in Marrakesh on the 27th day of June, 2013.

Marakeški ugovor za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepe, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala

usvojen na Diplomatskoj konferenciji sazvanoj radi zaključivanja Ugovora za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepe, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala, u Marakešu, 27. juna 2013. godine

SADRŽAJ

Preambula

Član 1: Odnos prema drugim konvencijama i ugovorima

Član 2: Definicije

Član 3: Korisnici

Član 4: Ograničenja i izuzeci u nacionalnim zakonima koja se odnose na primjerke djela u pristupačnom formatu

Član 5: Prekogranična razmjena primjeraka djela u pristupačnom formatu

Član 6: Uvoz primjeraka djela u pristupačnom formatu

Član 7: Obaveze u vezi sa tehnološkim mjerama

Član 8: Poštovanje privatnosti

Član 9: Saradnja u cilju olakšanja prekogranične razmjene

Član 10: Opšti principi primjene

Član 11: Opšte obaveze koje se odnose na ograničenja i izuzetke

Član 12: Druga ograničenja i izuzeci

Član 13: Skupština

Član 14: Međunarodni biro

Član 15: Uslovi da se postane Ugovorna strana

Član 16: Prava i obaveze na osnovu Ugovora

Član 17: Potpis Ugovora

Član 18: Stupanje na snagu Ugovora

Član 19: Datum kada se postaje Ugovorna strana ovog Ugovora

Član 20: Otkaz Ugovora

Član 21: Jezici Ugovora

Član 22: Depozitar

Preambula

Ugovorne strane,

Pozivajući se na principe nediskriminacije, jednakih mogućnosti, pristupačnosti i potpunog i efikasnog učešća i uklapanja u društvo, koji su proklamovani u Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima i Konvenciji Ujedinjenih nacija o pravima osoba sa invaliditetom, *Svjesni* izazova koji su štetni za ukupan razvoj slabovidih osoba ili osoba sa poteškoćama u korišćenju štampanih materijala, koji ograničavaju njihovu slobodu izražavanja, uključujući slobodu da traže, primaju i dijele informacije i ideje svih vrsta na jednakoj osnovi sa drugima, uključujući sve oblike komunikacije koje izaberu, njihovo uživanje prava na obrazovanje i mogućnosti da vrše istraživanje,

Naglašavajući značaj zaštite autorskog prava kao podsticaja i nagrade za književne i umjetničke kreacije i unaprjeđenje mogućnosti za svakoga, uključujući i slabovide osobe ili osobe sa poteškoćama u korišćenju štampanih materijala, da učestvuju u kulturnom životu zajednice, da uživaju u umjetnosti i imaju udio u naučnom napretku i koristima koje on donosi,

Svjesni prepreka sa kojima se susrijeću slabovide osobe ili osobe sa poteškoćama u korišćenju štampanih materijala da pristupe objavljenim djelima da bi postigli jednake mogućnosti u društvu i svjesni potrebe da se proširi broj djela u pristupačnom formatu, kao i da se unaprijedi promet takvih djela,

Uzimajući u obzir da većina slabovidih osoba ili osoba sa poteškoćama u korišćenju štampanih materijala živi u zemljama u razvoju i u najmanje razvijenim zemljama,

Uzimajući u obzir da, uprkos razlikama u nacionalnim zakonima o autorskom pravu, pozitivan uticaj novih informacionih i komunikacionih tehnologija na živote slabovidih osoba ili osoba sa poteškoćama u korišćenju štampanih materijala može biti pojačan unaprjeđenjem pravnog okvira na međunarodnom nivou,

Uzimajući u obzir da su mnoge države članice predvidjele ograničenja i izuzetke u njihovim nacionalnim zakonima o autorskom pravu za slabovide osobe ili osobe sa poteškoćama u korišćenju štampanih materijala, ali da i dalje postoji nedostatak dostupnih djela u pristupačnom formatu za takve osobe, zbog čega su neophodni značajni resursi da se djela učine dostupnim tim osobama, a zbog nedostatka mogućnosti prekogranične razmjene primjeraka djela u pristupačnom formatu, neophodno je duplirati ove napore,

Uzimajući u obzir kako značaj uloge nosilaca prava u činjenju njihovih djela pristupačnim za slabovide osobe ili osobe sa poteškoćama u korišćenju štampanih materijala, tako i značaj odgovarajućih ograničenja i izuzetaka neophodnih da se ta djela učine pristupačnim ovim osobama, posebno u slučaju kada tržište nije u stanju da omogući takvu pristupačnost,

Priznajući potrebu da se održi balans između efikasne zaštite prava autora i još važnijeg javnog interesa, posebno u obrazovanju, istraživanju i pristupu informacijama, kao i to da takav balans mora da olakša efikasan i blagovremen pristup djelima koja koriste slabovide osobe ili osobe sa poteškoćama u korišćenju štampanih materijala,

Ponovo potvrđujući obaveze Ugovornih strana na osnovu postojećih međunarodnih ugovora o zaštiti autorskog prava i značaju i fleksibilnosti trostepenog testa za ograničenja i izuzetke utvrđene članom 9(2) Bernske konvencije o zaštiti književnih i umjetničkih djela i drugim međunarodnim instrumentima,

Imajući u vidu značaj preporuka iz Razvojne agende, koje su usvojene 2007. godine od strane Generalne skupštine Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu (WIPO), sa ciljem da se obezbijedi da pretpostavke o razvoju postanu integralni dio rada Organizacije,

Priznajući značaj međunarodnog sistema o autorskom pravu i težeći harmonizaciji ograničenja i izuzetaka sa ciljem da se olakša pristup i korišćenje djela od strane slabovidih osoba ili osoba sa poteškoćama u korišćenju štampanih materijala,

Saglasne su u sljedećem:

Član 1

Odnos prema drugim konvencijama i ugovorima

Ništa u ovom Ugovoru neće umanjiti bilo koju obavezu koju Ugovorna strana ima prema drugoj Ugovornoj strani na osnovu drugih ugovora, niti će štetiti pravima koja Ugovorna strana ima na osnovu drugih ugovora.

Član 2

Definicije

Za potrebe ovog Ugovora:

- (a) „djelo“ znači književno i umjetničko djelo u smislu člana 2(1) Bernske konvencije o zaštiti književnih i umjetničkih djela, u formi teksta, notacije i/ili povezanih slika, bilo da je objavljeno ili na drugi način stavljeno na uvid javnosti na bilo kom mediju¹;
- (b) „primjerak u pristupačnom formatu“ znači primjerak djela koji na alternativan način ili u alternativnom formatu omogućava da korisnik pristupi djelu, uključujući i to da omogućava osobi da ima pristup djelu na izvodljiv i udoban način kao i osoba koja nije slabovida niti ima poteškoće u korišćenju štampanih materijala. Primjerak u pristupačnom formatu se koristi isključivo od strane korisnika i mora biti takav da se njime poštuje integritet originalnog djela, s tim da su prihvatljive samo one izmjene koje su neophodne da se djelo učini pristupačnim u alternativnom formatu, kao i one koje su uslovljene potrebama korisnika da pristupi takvom djelu;
- (c) „ovlašćeni organ“ znači organ koji je ovlašćen ili priznat od strane vlade da na neprofitnoj osnovi obezbijedi obrazovanje, nastavnu obuku, prilagođeno čitanje ili pristup informacijama licima koja su korisnici. To takođe uključuje vladine institucije ili neprofitne

---

¹ **Dogovorena izjava u vezi sa članom 2(a):** Za potrebe ovog Ugovora podrazumijeva se da ova definicija uključuje takva djela i u audio formatu, kao što su audio knjige.

organizacije koje pružaju iste usluge korisnicima kao svoje osnovne aktivnosti ili institucionalne obaveze².

Ovlašćeni organ ustanovljava i sprovodi svoje poslove sa ciljem:

- (i) da utvrdi da su lica kojima pruža usluge korisnici;
- (ii) da distribuciju i stavljanje na raspolaganje primjeraka djela u pristupačnom formatu ograniči na korisnike i/ili ovlaštene organe;
- (iii) da obeshrabri umnožavanje, stavljanje u promet i činjenje dostupnim neovlašćeno sačinjenih primjeraka djela; i
- (iv) da vodi brigu o upotrebi primjeraka djela, kao i da vodi njihov registar, uz poštovanje privatnosti korisnika u skladu sa članom 8.

Član 3 Korisnici

Korisnik je osoba koja:

- (a) je slijepa;
- (b) ima oštećenje vida ili ima invaliditet u pogledu svojih opažajnih moći ili mogućnosti čitanja, što se ne može unaprijediti do mjere da njen vid bude suštinski isti kao vid osobe koja nema takvo oštećenje ili invaliditet, zbog čega nije u stanju da čita štampane materijale u istom obimu u kojem bi to mogla osoba bez oštećenja vida ili invaliditeta; ili³
- (c) iz drugih razloga nije u stanju, zbog fizičkog invaliditeta, da drži ili koristi knjigu ili da fokusira pogled ili da pokreće oči u mjeri koja bi bila normalno potrebna za čitanje;

bez obzira na bilo koje druge invaliditete.

Član 4 Ograničenja i izuzeci u nacionalnim zakonima koja se odnose na djela u pristupačnom format

1. (a) Ugovorne strane predviđaju u svom nacionalnom zakonu o autorskom pravu ograničenja ili izuzetke na pravo umnožavanja, pravo stavljanja u promet i pravo činjenja djela dostupnim javnosti onako kako je definisano u WIPO Ugovoru o autorskom pravu (WCT), kako bi obezbjedile da korisnicima budu dostupni primjerci djela u pristupačnom formatu. Ograničenja ili izuzeci predviđeni u nacionalnom zakonu trebalo bi da omoguće izmjene koje su neophodne da bi se djelo učinilo pristupačnim u alternativnom formatu.
(b) Ugovorne strane mogu takođe da predvide izuzetak ili ograničenje prava na javno izvođenje da bi olakšale pristup djelima od strane korisnika.
2. Ugovorna strana može da ispuni član 4(1) za sva prava koja su tu propisana, predviđajući izuzetke ili ograničenja u nacionalnom zakonu o autorskom pravu kao što su:

---

² Dogovorena izjava u vezi sa članom 2(c): Za potrebe ovog Ugovora podrazumijeva se da „organi priznati od Vlade“ mogu podrazumijevati one koji primaju finansijsku podršku Vlade radi obezbjeđivanja obrazovanja, nastavne obuke, prilagođenog čitanja ili pristupa informacijama korisnicima na neprofitnoj osnovi.

³ Dogovorena izjava u vezi sa članom 3(b): Formulacija „ne može unaprijediti do mjere“ ne znači da korisnik mora da iskoristi sve moguće medicinske dijagnostičke procedure i tretmane.

(a) Ovlašćenim organima biće dozvoljeno da bez dozvole nosioca autorskog prava načine primjerak djela u pristupačnom formatu, da pribave od drugog ovlašćenog organa primjerak djela u pristupačnom formatu i da snabdiju takvim primjercima korisnike na bilo koji način, uključujući i putem nekomercijalnog davanja na poslugu ili putem elektronskog saopštavanja djela žičnim ili bežičnim putem, kao i da preduzmu svaki drugi korak kako bi ovi ciljevi bili postignuti, pošto prethodno budu ispunjeni sljedeći uslovi:

- (i) ovlašćeni organ koji želi da preduzme pomenute aktivnosti ima zakonit pristup tom djelu ili primjerku tog djela;
- (ii) djelo je konvertovano u primjerak u pristupačnom formatu, što uključuje bilo koje sredstvo potrebno da se urede informacije u pristupačnom formatu, ali ne podrazumijeva druge izmjene djela, osim onih koje su potrebne da se djelo učini dostupnim korisniku;
- (iii) primjerci djela u pristupačnom formatu su načinjeni isključivo da ih koriste korisnici; i
- (iv) aktivnost je preduzeta na neprofitnoj osnovi;

i

(b) Korisnik ili neko ko postupa u njegovo ili njeno ime, uključujući i staratelja ili njegovatelja, može da napravi kopije djela u pristupačnom formatu za ličnu upotrebu od strane korisnika, ili može na drugi način da pomogne korisniku da napravi i koristi primjerke djela u pristupačnom formatu, u slučaju kad korisnik ima zakonit pristup tom djelu ili primjerku tog djela.

3. Ugovorna strana može da ispuni član 4(1) tako što će predvidjeti druga ograničenja ili izuzetke u nacionalnom zakonu o autorskom pravu na osnovu članova 10. i 11.⁴
4. Ugovorna strana može da svede ograničenja ili izuzetke na osnovu ovog člana na djela koja se u posebno pristupačnom formatu ne mogu na tržištu nabaviti pod komercijalno razumnim uslovima za korisnike. Ugovorna strana koja bude koristila ovu pogodnost dužna je to da saopšti kroz obavještenje deponovano kod Generalnog direktora WIPO-a u vrijeme ratifikacije, prihvatanja ili pristupanja ovom Ugovoru, ili u bilo koje drugo vrijeme nakon toga.⁵
5. Nacionalnim zakon će se odrediti da li su ograničenja ili izuzeci navedeni u ovom članu predmet naknade.

Član 5

Prekogranična razmjena primjeraka u pristupačnom format

1. Ugovorne strane će obezbjediti da ako primjerak djela u pristupačnom formatu bude napravljen na osnovu ograničenja ili izuzetaka ili po sili zakona, takav primjerak u pristupačnom formatu može da bude distribuiran ili stavljen na raspolaganje od strane ovlašćenog organa korisniku ili ovlašćenom organu u drugoj Ugovornoj strani.⁶
2. Ugovorna strana može da ispuni član 5(1) predviđajući ograničenja ili izuzetke u nacionalnom zakonu o autorskom pravu tako što će:

⁴ **Dogovorena izjava u vezi sa članom 4(3):** Podrazumijeva se da ovaj stav niti umanjuje niti proširuje obim primjene ograničenja i izuzetaka dozvoljenih Bernskom konvencijom u pogledu prava prevođenja, uz poštovanje osoba sa oštećenjem vida ili drugim poteškoćama u čitanju.

⁵ **Dogovorena izjava u vezi sa članom 4(4):** Podrazumijeva se da dostupnost po komercijalnim uslovima ne prejudicira da li su ograničenja i izuzeci u smislu ovog člana saglasni sa trostepenim testom.

⁶ **Dogovorena izjava u vezi sa članom 5(1):** Nadalje se podrazumijeva da ništa u ovom ugovoru ne umanjuje niti uvećava obim isključivih prava priznatih bilo kojim drugim ugovorom.

- (a) Ovlašćenim organima biti dopušteno da, bez dozvole nosioca prava, distribuiraju ili učine dostupnim djela ovlašćenom organu u drugoj Ugovornoj strani u pristupačnom formatu za isključivu upotrebu korisnika; i
- (b) Ovlašćenim organima biti dopušteno da, bez dozvole nosioca prava, na osnovu člana 2(c), distribuiraju ili učine dostupnim djela u pristupačnom formatu korisniku u drugoj Ugovornoj strani;

pod uslovom da prije stavljanja u promet ili činjenja djela dostupnim javnosti ovlašćeni organ od koga to potiče nije znao niti je imao razumnog osnova da zna da će djelo u pristupačnom formatu biti korišćeno u bilo koje druge svrhe izuzev za korisnike.⁷

3. Ugovorna strana može da ispuni član 5(1) predviđajući i druga ograničenja ili izuzetke u svom nacionalnom zakonu o autorskom pravu saglasno članovima 5(4), 10 i 11.

4. (a) Kada ovlašćeni organ u Ugovornoj strani primi primjerak djela u pristupačnom formatu u skladu sa članom 5(1), a ta Ugovorna strana nema obaveze saglasno članu 9 Bernske konvencije, obezbjeđuje, saglasno svom pravnom sistemu i praksi, da primjerci djela u pristupačnom formatu budu umnoženi, stavljeni u promet ili učinjeni dostupnim samo u interesu korisnika u pravnom sistemu te Ugovorne strane.

(b) Stavljanje u promet i činjenje dostupnim primjeraka djela u pristupačnom formatu od strane ovlašćenog organa u skladu sa članom 5(1) biće ograničeno na pravni sistem te Ugovorne strane, osim ako je ta Ugovorna strana takođe i članica WIPO Ugovora o autorskom pravu, ili na neki drugi način ograničava ograničenja i izuzetke koje primjenjuje na osnovu ovog Ugovora na pravo na stavljanje u promet i pravo na činjenje djela dostupnim javnosti u određenim specijalnim slučajevima koji nisu u sukobu sa normalnim korišćenjem autorskog djela niti na nerazuman način vrijeđaju legitimne interese nosioca prava.^{8,9}

(c) Ništa u ovom članu ne utiče na određenje šta čini akt stavljanja u promet ili akt činjenja dostupnim javnosti.

5. Ništa se u ovom Ugovoru ne odnosi na pitanje iscrpljenja prava.

Član 6

Uvoz primjeraka djela u pristupačnom formatu

U mjeri u kojoj nacionalni zakon Ugovorne strane dopušta korisniku, nekome ko nastupa u njegovo ili njeno ime, ili ovlašćenom organu, da napravi primjerak djela u pristupačnom formatu,

---

⁷ **Dogovorena izjava u vezi sa članom 5(2):** Podrazumijeva se da bi pri distribuciji ili činjenju dostupnim primjerka djela u pristupačnom formatu korisniku druge Ugovorne strane, bilo primjereno da ovlašćeni organ primjeni i druge mjere kako bi se uvjerio da je osoba kojoj obezbjeđuje usluge korisnik, kao i da slijedi sopstvenu praksu opisanu u članu 2(c).

⁸ **Dogovorena izjava u vezi sa članom 5(4)(b):** Podrazumijeva se da ništa u ovom Ugovoru ne zahtijeva niti podrazumijeva da Ugovorna strana prihvata ili primjenjuje trostepeni test izvan svojih obaveza u okviru ovog instrumenta ili u okviru drugih međunarodnih sporazuma.

⁹ **Dogovorena izjava u vezi sa članom 5(4)(b):** Podrazumijeva se da ništa u ovom Ugovoru ne stvara bilo kakve obaveze Ugovornim stranama da ratifikuju ili pristaju na Ugovor o autorskom pravu Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu ili da se pridržavaju bilo koje od njegovih odredbi i ništa u ovom Ugovoru ne podrazumijeva bilo kakva prava, ograničenja ili izuzetke sadržane u Ugovoru o autorskim pravima.

nacionalni zakon te Ugovorne strane će takođe i dopustiti tim licima da uvezu primjerak djela u pristupačnom formatu u interesu korisnika, bez dozvole nosioca prava.¹⁰

Član 7

Obaveze u vezi sa tehnološkim mjerama

Ugovorne strane će preduzeti odgovarajuće mjere, kada to bude neophodno, da osiguraju da kada one obezbijede adekvatnu pravnu zaštitu i efikasne pravne lijekove protiv zaobilaženja efikasnih tehnoloških mjera, ova zakonska zaštita ne sprječava korisnike da uživaju ograničenja i izuzetke predviđene ovim Ugovorom.¹¹

Član 8

Poštovanje privatnosti

U primjeni ograničenja i izuzetaka predviđenih ovim Ugovorom, Ugovorne strane će nastojati da zaštite privatnost korisnika jednako kao i svih drugih lica.

Član 9

Saradnja u cilju olakšanja prekogranične razmjene

1. Ugovorne strane će preduzeti svaki napor da podstiču prekograničnu razmjenu primjeraka djela u pristupačnom formatu, ohrabrujući dobrovoljnu razmjenu informacija radi pomoći ovlašćenim organima da identifikuju jedni druge. Međunarodni biro WIPO-a će osnovati organizacionu jedinicu sa tim ciljem.
2. Ugovorne strane se obavezuju da pomažu svojim ovlašćenim organima koji su uključeni u aktivnosti koje uređuje član 5 da učine dostupnim informacije koje se odnose na njihovu praksu u skladu sa članom 2(c), kako kroz razmjenu tih informacija između ovlašćenih organa, tako i kroz činjenje dostupnim informacija o njihovim politikama i praksi, uključujući i one koje se odnose na prekograničnu razmjenu primjeraka djela u pristupačnom formu, zainteresovanim licima i članovima javnosti na primjeren način.
3. Međunarodni biro WIPO-a je pozvan da razmjenjuje informacije, tamo gdje su dostupne, koje se odnose na sprovođenje ovog Ugovora.
4. Ugovorne strane razumiju značaj međunarodne saradnje i njenog unapređivanja u podršci nacionalnim naporima za ostvarivanje svrhe i ciljeva ovog Ugovora.¹²

---

¹⁰ **Dogovorena izjava u vezi sa članom 6:** Podrazumijeva se da pri primjeni obaveza utvrđenih članom 6, Ugovorna strana ima iste fleksibilnosti predviđene članom 4.

¹¹ **Dogovorena izjava u vezi sa članom 7:** Podrazumijeva se da ovlašćeni organi, u različitim okolnostima, izaberu da primjene tehnološke mjere u stvaranju, stavljanju u promet i činjenju dostupnim primjeraka djela u pristupačnom formatu i ništa ovdje ne sprečava takvu praksu onda kada je usaglašena sa nacionalnim zakonom.

¹² **Dogovorena izjava u vezi sa članom 9:** Podrazumijeva se da član 9 ne nameće obaveznu registraciju ovlašćenih organa, niti predstavlja uslov da ovlašćeni organi budu uključeni u aktivnosti priznate ovim Ugovorom; ali obezbjeđuje mogućnost razmjene informacija radi lakše prekogranične razmjene primjeraka djela u pristupačnom formatu.

Član 10 Opšti principi primjene

1. Ugovorne strane preuzimaju obavezu da usvoje mjere neophodne da se obezbjedi primjena ovog Ugovora.
2. Ništa neće sprječavati Ugovorne strane da odrede odgovarajući metod primjene odredaba ovog Ugovora u okviru svog sopstvenog pravnog sistema i prakse.¹³
3. Ugovorne strane mogu da ostvare prava i ispune svoje obaveze na osnovu ovog Ugovora kroz ograničenja ili izuzetke koji se odnose isključivo na korisnike, kroz druga ograničenja i izuzetke, njihovu kombinaciju, sve u okviru njihovog pravnog sistema ili prakse. To može da obuhvati sudske, administrativne ili zakonodavne akte donijete u korist korisnika, kao što su pravično postupanje, poslovi i korišćenja sa ciljem da zadovolje njihove potrebe koje su u skladu sa pravima i obavezama ugovorne strane preuzetim na osnovu Bernske konvencije, drugih međunarodnih ugovora i člana 11.

Član 11 Opšte obaveze koje se odnose na ograničenja i izuzetke

U usvajanju mjera koje su neophodne da se obezbjedi primjena ovog Ugovora, Ugovorna strana može da ostvaruje prava, dok će svoje obaveze preuzete na osnovu Bernske konvencije, Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualne svojine i WIPO Ugovora o autorskom pravu, uključujući tu i sve sporazume kojima se tumače ti ugovori, ispunjavati tako što:

- (a) u skladu sa članom 9(2) Bernske konvencije, Ugovorna strana može da dozvoli umnožavanje djela u posebnim specijalnim slučajevima, pod uslovom da takvo umnožavanje nije u sukobu sa normalnim iskorišćavanjem djela i ne šteti na nerazuman način legitimnim interesima autora.
- (b) u skladu sa članom 13 Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualne svojine, Ugovorna strana može da svede ograničenja ili izuzetke isključivih prava na određene posebne slučajeve koji nisu u sukobu sa normalnim iskorišćavanjem djela i ne vrijeđaju na nerazuman način legitimne interese autora;
- (c) u skladu sa članom 10(1) WIPO Ugovora o autorskom pravu, Ugovorna strana može da predvidi izuzetke i ograničenja onih prava koja su priznata autorima na osnovu WIPO Ugovora o autorskom pravu u određenim specijalnim slučajevima, koji nisu u sukobu sa normalnim iskorišćavanjem djela i ne vrijeđaju na nerazuman način legitimne interese autora;
- (d) u skladu sa članom 10(2) WIPO Ugovora o autorskom pravu, Ugovorna strana će ograničiti, kada primjenjuje Bernsku konvenciju, svako ograničenje i svaki izuzetak u odnosu na određena prava, na određene specijalne slučajeve koji nijesu u suprotnosti da normalnim iskorišćavanjem autorskog djela i koji ne vrijeđaju na nerazuman način legitimne interese autora.

¹³ Dogovorena izjava u vezi sa članom 10(2): Podrazumijeva se da se, kada je djelo određeno u smislu člana 2(a), uključujući takva djela u zvučnom formatu, ograničenja i izuzeci obezbijeđeni ovim Sporazumom primjenjuju se *matatis mutandis* sa srodnim pravima neophodnim za stvaranje primjerka u pristupačnom formatu, njegove distribucije i činjenja dostupnim korisnicima.

Član 12

Druga ograničenja i izuzeci

1. Ugovorne strane prihvataju da svaka od njih može da primijeni u svom nacionalnom zakonu druga ograničenja i izuzetke autorskog prava u korist korisnika, različita od onih koja su priznata u ovom Ugovoru, uzimajući u obzir ekonomsku situaciju te Ugovorne strane, njene društvene i kulturne potrebe, u skladu sa međunarodnim pravima i obavezama te Ugovorne strane, i u slučaju najmanje razvijenih zemalja, uzimajući u obzir njihove posebne potrebe i međunarodna prava i obaveze i fleksibilnosti koje se na njih odnose.
2. Ovaj Ugovor nema uticaja na druga ograničenja i izuzetke koja se odnose na osobe sa invaliditetom i koja su predviđena u nacionalnom zakonu.

Član 13

Skupština

1. (a) Ugovorne strane će imati Skupštinu;
(b) Svaka Ugovorna strana biće predstavljena u Skupštini preko jednog delegata koji može da bude pomognut od strane drugih delegata, savjetnika i eksperata.
(c) Troškovi svake delegacije biće na teret Ugovorne strane koja je imenovala delegaciju. Skupština može da postavi pitanje WIPO-u da pruži finansijsku pomoć da bi se omogućilo učešće na zasjedanju delegacija Ugovornih strana koje dolaze iz zemalja koje se smatraju za zemlje u razvoju, u skladu sa usvojenom praksom Generalne skupštine Ujedinjenih nacija, ili ako dolaze iz zemalja u tranziciji prema tržišnoj privredi.
2. (a) Skupština će se baviti pitanjima koja se odnose na očuvanje i razvoj ovog Ugovora i primjenu i funkcionisanje ovog Ugovora.
(b) Skupština će obavljati nadležnosti koje su joj dodijeljene članom 15 u odnosu na prijem određenih međuvladinih organizacija da postanu strane ovog Ugovora.
(c) Skupština će odlučivati o održavanju diplomatskih konferencija za reviziju ovog Ugovora i davati neophodne instrukcije Generalnom direktoru WIPO-a za pripremu takve konferencije.
3. (a) Svaka Ugovorna strana koja je država će imati jedan glas i glasaće u svoje ime.
(b) Svaka Ugovorna strana koja je međuvladina organizacija može da učestvuje u glasanju, umjesto svojih država članica, sa brojem glasova koji su jednaki broju njenih država članica koje su strane ovog Ugovora. Nijedna takva međuvladina organizacija neće učestvovati u glasanju ako bilo koja njena država članica ostvari svoje pravo glasa i obrnuto.
4. Skupština će se sastati na poziv Generalnog direktora i, u odsustvu izuzetnih okolnosti, u istom periodu i na istom mjestu na kojem se sastaje i Generalna skupština WIPO.
5. Skupština će uložiti napor da donese svoje odluke putem konsenzusa i ustanoviće svoja sopstvena pravila i procedure, uključujući održavanje vanrednih zasijedanja, zahtjev za kvorumom i, u skladu sa odredbama ovog Ugovora, neophodnu većinu za različite vrste odluka.

Član 14
Međunarodni biro

Međunarodni biro WIPO-a će obavljati administrativne poslove koji se odnose na ovaj Ugovor.

Član 15
Uslovi da se postane Ugovorna strana

1. Svaka država članica WIPO može da postane Ugovorna strana ovog Ugovora.
2. Skupština može da odluči da prihvati bilo koju međuvladinu organizaciju da postane strana ovog Ugovora, koja izjavi da je kompetentna i da ima svoje sopstveno zakonodavstvo, koje je obavezujuće za sve njene države članice, u pogledu pitanja pokrivenih ovim Ugovorom, i da je ovlašćena, u skladu sa svojim internim procedurama, da postane strana ovog Ugovora.
3. Evropska unija, pošto je dala izjavu na koju upućuje prethodni stav na Diplomatskoj konferenciji na kojoj je usvojen ovaj Ugovor, može da postane strana ovog Ugovora.

Član 16
Prava i obaveze na osnovu Ugovora

Ukoliko određene odredbe ovog Ugovora ne propisuju suprotno, svaka Ugovorna strana će uživati sva prava i preuzeti sve obaveze na osnovu ovog Ugovora.

Član 17
Potpis Ugovora

Ovaj Ugovor biće otvoren za potpis na Diplomatskoj konferenciji u Marakešu i nakon toga u sjedištu WIPO-a za svaku stranu koja može da postane ugovornica, u roku od jedne godine od dana njegovog usvajanja.

Član 18
Stupanje na snagu Ugovora

Ovaj Ugovor će stupiti na snagu tri mjeseca nakon što 20 strana koje mogu da postanu ugovornice saglasno članu 15 deponuje njihove instrumente ratifikacije ili pristupanja.

Član 19
Datum kada se postaje Ugovorna strana ovog Ugovora

Ovaj Ugovor će obavezivati:

- (a) 20 Ugovornih strana na koje upućuje član 18, od datuma kada ovaj Ugovor stupi na snagu;
- (b) Svaku drugu ugovornicu na koju upućuje član 15, od isteka tri mjeseca od dana kada je ta ugovornica deponovala svoj instrument ratifikacije ili pristupanja kod Generalnog direktora WIPO-a.

Član 20
Otkaz Ugovora

Ovaj Ugovor može da bude otkazan od strane bilo koje Ugovorne strane putem obavještenja upućenog Generalnom direktoru WIPO-a. Svako otkazivanje Ugovora imaće pravni efekat jednu godinu od datuma kada je Generalni direktor WIPO-a primio obavještenje.

Član 21
Jezici Ugovora

1. Ovaj Ugovor je potpisan u jednom originalnom primjerku na engleskom, arapskom, kineskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku, čije su verzije jednako autentične.
2. Zvaničan tekst na bilo kom jeziku različitih od jezika koji su navedeni u članu 21(1) biće ustanovljen od strane Generalnog direktora WIPO-a na zahtjev zainteresovane strane, nakon konsultacija sa svim zainteresovanim stranama. Za potrebe ovog stava, „zainteresovana strana“ znači bilo koju državu članicu WIPOa čiji je zvanični jezik, ili jedan od zvaničnih jezika, uključen i Evropska unija, i bilo koja druga međuvladina organizacija koja može da postane strana ovog Ugovora, ako je jedan od njenih zvaničnih jezika uključen.

Član 22
Depozitar

Generalni direktor WIPO-a je depozitar ovog Ugovora.

Sačinjen u Marakešu, 27. juna 2013. godine.

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori".

OBRAZLOŽENJE

I. Ustavni osnov

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 82 stav 1 tačka 17 Ustava Crne Gore ("Sl. list CG", br. 1/07 i 38/13) kojim je propisano da Skupština potvrđuje međunarodne ugovore.

II. Ocjena stanja međunarodnih odnosa i cilj donošenja zakona

Svake godine, milioni knjiga objavljuju se širom svijeta, a samo 1–7% su raspoložive za 285 miliona osoba u svijetu koje su slijepe ili imaju poteškoće sa vidom, dok 90% od njih žive u zemljama u razvoju, sa niskim primanjima.

Marakeški ugovor za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepe, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala ("Marakeški ugovor") usvojen je od strane država članica Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu (WIPO) na Diplomatskoj konferenciji održanoj u Marakešu, 27. juna 2013. godine, sa ciljem da riješi ovaj problem.

Marakeški ugovor pokazuje da su sistemi autorskog prava važan dio rješavanja izazova poboljšanja pristupa knjigama i drugim štampanim djelima za osobe kojima nije moguć pristup štampanim djelima.

Marakeški ugovor je od samog početka uživao snažnu podršku država širom svijeta. Veliki broj država članica WIPO-a potpisao je ovaj ugovor na kraju Diplomatske konferencije u Marakešu, u junu 2013. godine. Evropska unija je predala notifikaciju o potvrđivanju Marakeškog ugovora tokom 58. zasjedanja skupština država članica WIPO-a, koje je održano u Ženevi, od 24. septembra do 2. oktobra 2018. godine. Sjedinjene Američke Države pristupile su Marakeškom ugovoru 8. februara 2019. godine, kao pedeseta država članica. Ukupno 79 država članica WIPO-a su do sada pristupila Marakeškom ugovoru, s tim što se Evropska unija smatra jednom članicom, pa je samim tim i broj država članica realno značajno veći.

III. Osnovna pitanja koja se uređuju međunarodnim ugovorom

Marakeški ugovor zahtijeva od ugovornih strana da ispune dvije glavne obaveze prilikom implementacije ovog ugovora na nacionalnom nivou. Prva obaveza jeste da se obezbijedi ograničenje ili izuzeće u odnosu na autorsko pravo, kako bi se omogućilo "korisnicima" ili "ovlašćenim subjektima" da urade sve izmjene koje su potrebne kako bi se napravila kopija nekog djela u pristupačnom formatu za osobe sa teškoćama u pristupu štampanim djelima. Druga obaveza je da se omogući prekogranična razmjena onih pristupačnih kopija koje su napravljene u skladu sa ograničenjima i izuzecima iz Marakeškog ugovora, ili u skladu sa zakonom.

Dakle, svaka država koja usvoji Marakeški ugovor obavezna je da kreira jedno ili više ograničenja ili izuzetaka od autorskog prava.

Ova ograničenja i izuzeci znače da su određena postupanja dozvoljena bez povrede autorskog prava. Dozvoljeni postupci služe interesima korisnika koji, saglasno Marakeškom ugovoru, uključuju sve koji ima poteškoće u čitanju štampanih materijala, bilo zato što su slijepi, slabovidi

ili imaju neki drugi fizički nedostatak koja im ne dozvoljava da čitaju štampani materijal (na primjer, ako ne mogu da drže knjigu ili okreću stranice).

Na osnovu takvih ograničenja i izuzetaka, bilo koje djelo može se kopirati da bi se pretvorilo u pristupačni format. Poput termina "korisnik", termin "djelo" i "pristupačni format" u Marakeškom ugovoru su definisani sasvim široko. Djela uključuju audio-knjige, kao i tekstove, notacije i odgovarajuće ilustracije, dok je pristupačni format bilo koji format (uključujući digitalni) koji omogućava korisniku da čita ili pristupi sadržaju na za njega izvodljiv i podoban način, kao i nekom ko nema nesposobnost čitanja štampanih materijala.

Djela u pristupačnom formatu mogu koristiti samo korisnici predviđeni odredbama Marakeškog ugovora. Međutim, vlade država članica mogu dozvoliti neprofitnim ovlaštenim subjektima da kreiraju pristupačne kopije i stavljaju ih na raspolaganje korisnicima.

Ugovorne strane Marakeškog ugovora obavezne su takođe da dozvole prekograničnu razmjenu djela u pristupačnom formatu koja su proizvedena u skladu sa Marakeškim ugovorom ili drugim propisom. Prekogranična razmjena djela znači da je dovoljno da svako djelo u pristupačnom formatu bude kreirano jednom. Shodno tome, države mogu ujediniti svoje napore, povećavajući na taj način ukupan broj pristupačnih formata.

Marakeški ugovor ima jedan zajednički cilj i benefit: da poveća pristup knjigama, časopisima i drugim štampanim materijalima za onu populaciju u svijetu koja ima poteškoće u čitanju štampanih materijala. Namjera je da se ovaj cilj postigne tako što će se olakšati kreiranje i prekogranična raspodjela pristupačnih kopija.

Implementacijom Marakeškog ugovora države mogu poboljšati edukaciju i životne prilike značajnog broja svojih građana, implementirati principe iz međunarodnog zakonodavstva u oblasti ljudskih prava i stimulisati ekonomski razvoj i društveni napredak.

Očekuje se da će Marakeški ugovor imati konkretne pozitivne efekte na sve zemlje u kojima bude implementiran, uključujući zemlje u razvoju i najmanje razvijene zemlje, u kojima živi najveći broj osoba sa poteškoćama u pristupu štampanim materijalima.

Očekivani benefiti uključuju:

- a) Povećanu svijest o izazovima sa kojima se suočava zajednica i pojedinci koji imaju poteškoće u pristupu štampanim djelima

Marakeški ugovor je instrument koji podstiče diskusije i podiže svijest o potrebi za politikama koje će donijeti benefite osobama sa ovakvim poteškoćama. Implementacija Marakeškog ugovora može da obezbijedi pristup djelima za osobe sa drugim poteškoćama, ili da pokrene akcije za implementaciju dodatnih odredbi Konvencije UN o pravima osoba sa invaliditetom, u korist šire zajednice osoba sa određenim poteškoćama.

- b) Povećani pristup obrazovanju

Obrazovanje nesumnjivo ima ključnu ulogu u društvu i nemjerljiv uticaj na živote pojedinaca. Pristup obrazovnim materijalima u pristupačnom formatu je od suštinskog značaja za obezbjeđivanje uslova osobama sa poteškoćama u čitanju štampanih djela da iskoriste obrazovne mogućnosti. Istovremeno, obrazovne institucije su jedine koje su sposobne da ponude svoje usluge pojedincima sa poteškoćama u čitanju štampanih djela, ako im omoguće da i oni imaju pristup štampanim materijalima u pristupačnom formatu. Marakeški ugovor će poboljšati raspoloživost obrazovnih materijala u pristupačnom formatu, tako da osobe sa poteškoćama u čitanju štampanih djela mogu uživati u jednakom pristupu obrazovanju.

- c) Poboljšana socijalna integracija i kulturna participacija

Jednaki pristup zajedničkim izvorima znanja i informacija od ključnog je značaja ne samo za učenje, već i za socijalnu inkluziju i kulturnu participaciju. Poboľšanjem pristupa kako edukativnim, tako i materijalima za razonodu Marakeški ugovor će olakšati veću inkluzivnost osoba koje imaju poteškoće u čitanju štampanih djela u kulturni i socijalni život njihovih zajednica.

Materijali za razonodu, kao što su knjige, novine i časopisi imaju jasnu zabavnu i informativnu funkciju u društvu, kao i važnu ulogu u izražavanju i diseminaciji lokalne kulture. Od jednakog je značaja da osobe sa poteškoćama u čitanju štampanih materijala u svojoj zajednici imaju pristup ovakvim materijalima, koji im omogućavaju da u potpunosti učestvuju u društvenim događajima kao konzumenti ili kreatori.

d) Ublažavanje siromaštva i povećani doprinosi nacionalnoj ekonomiji

Individualni profesionalni razvoj umnogome zavisi od nivoa obrazovanja. Obezbjedenjem pristupa materijalima za učenje u pristupačnim formatima, implementacija Marakeškog ugovora može postati moćan alat za ublažavanje siromaštva, kroz obezbjeđivanje mogućnosti za osobe sa poteškoćama u čitanju štampanih djela za njihov profesionalni razvoj, pri tom im dajući mogućnost da doprinesu njihovim lokalnim ekonomijama, kao i da postanu ekonomski samodovoljni, odnosno da mogu sami sebe da izdržavaju.

Pored toga, povećanjem fokusa na djela u pristupačnom formatu i poboljšanjem sigurnosti o tom sistemu za njihovu proizvodnju i distribuciju na osnovu nacionalnih zakona o autorskom pravu, Marakeški ugovor će ojačati investicije u industrije koje su povezane sa autorskim pravom, a koje su ključni pokretači ekonomskog rasta i razvoja.

Marakeški ugovor je u potpunosti kompatibilan sa drugim međunarodnim ugovorima o autorskom pravu i intelektualnoj svojini. Ograničenja ili izuzeci od autorskog prava, koja su ugovorne strane Marakeškog ugovora obavezne da uvedu, ispunjavaju sve kriterijume za ograničenja i izuzetke od autorskog prava na osnovu drugih ugovora, uključujući takozvani "test u tri koraka".

Marakeški ugovor se takođe dobro uklapa sa međunarodnim pravom u oblasti ljudskih prava. Ugovor je u potpunosti u saglasnosti sa principima osnovnih ljudskih prava iz Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i Konvencije UN o pravima osoba sa invaliditetom.

Kao specijalizovana agencija UN za pitanja intelektualne svojine, WIPO administrira Marakeškim ugovorom. WIPO obezbjeđuje državama članicama informacije o Marakeškom i drugim ugovorima o autorskom pravu.

WIPO takođe nudi široku podršku državama koje su zainteresovane da pristupe Marakeškom ugovoru, uključujući savjetodavnu podršku i podršku u izradi nacrtu legislative za implementaciju odredbi ovog ugovora.

Međutim, rad WIPO-a na podršci ciljevima Marakeškog ugovora ide i dalje od toga. U cilju okončanja globalne "gladi" za knjigama, neophodna je praktična akcija, kao i izmjene zakona o autorskom pravu. Prepoznajući ove potrebe, u junu 2014. godine, WIPO je lansirao Konzorcijum za pristupačne knjige (Accessible Book Consortium - ABC).

ABC je savez pod vođstvom WIPO-a koji uključuje organizacije koje predstavljaju ljude sa poteškoćama u čitanju štampanih materijala, kao što su Svjetska unija slijepih (World Blind Union), biblioteke i organizacije koje predstavljaju autore i izdavače.

IV. Procjena finansijskih sredstava potrebnih za sprovođenje zakona

Za pristupanje i implementaciju Marakeškog ugovora nije potrebno obezbijediti dodatna sredstva iz budžeta Crne Gore.

V. Potreba usaglašavanja propisa

U cilju ispunjavanja zahtjeva propisanih Marakeškim ugovorom, neophodno je izvršiti izmjene Zakona o autorskom i srodnim pravima, u dijelu koji se odnosi na dozvoljena ograničenja.

Crna Gora

Organ državne uprave nadležan za oblast na koju se propis
odnosi/donosilac akta

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA

Naziv propisa	Predlog zakona o potvrđivanju Marakeškog ugovora za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepo, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala	
	oblast	podoblast
	XVII. Tržište, ugostiteljstvo i turizam	5. Pravo intelektualne svojine
	poglavlje	podpoglavlje
	07. Pravo intelektualne svojine	-
Ključni termini - eurovok deskriptori	<ul style="list-style-type: none"> - Slijepo i slabovide osobe - Ograničenja autorskog prava - Korisnici - Ovlašćeni subjekti - Prekogranična razmjena	

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo ekonomskog razvoja
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o potvrđivanju Marakeškog ugovora za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepi, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala
<p>1. Definisanje problema</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? <ul style="list-style-type: none"> - Marakeški ugovor ima za cilj da poveća pristup knjigama, časopisima i drugim štampanim materijalima za onu populaciju u Crnoj Gori koja ima poteškoće u čitanju štampanih materijala, i to konkretno za osobe koje su slijepi, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala (na primjer, za osobe koje zbog problema fizičke prirode nijesu u stanju da okreću stranice knjige, i dr.). - Uzrok problema je nepristupačnost knjiga, časopisa i štampanih materijala osobama koje imaju poteškoće u čitanju štampanih materijala. - Nepristupačnost knjiga, časopisa i drugih štampanih materijala osobama koje imaju poteškoće u čitanju štampanih materijala dovodi do toga da osobe sa ovim problemima imaju ograničen pristup obrazovanju, čime se nalaze u neravnopravnom položaju u odnosu na ostali dio populacije u Crnoj Gori. Takođe, zbog navedenih poteškoća nedovoljno su informisane o sadržajima koji su zabavnog i informativnog karaktera, što je u njihovom slučaju od velikog značaja jer doprinosi uključenosti u kulturni i socijalni život zajednice, kao i njihovom osjećaju da mogu biti jednako vrednovane u svim sferama svakodnevnog života. - Oštećene su osobe koje su slijepi, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala. - Bez potvrđivanja Marakeškog ugovora osobama koje su slijepi, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala, ti materijali bi ostali u najvećem obimu nedostupni, čime bi se povećao rizik od nemogućnosti njihovog aktivnog i ravnopravnog pristupa i učešća u obrazovanju, a bila bi u značajnoj mjeri ograničena i njihova uključenost u kulturni i socijalni život. Nepristupanje Crne Gore Marakeškom ugovoru bi predstavljalo i prepreku na daljem putu integracije Crne Gore u Evropsku uniju, s obzirom da Evropska unija od Crne Gore zahtijeva pristupanje Marakeškom ugovoru. 	
<p>2. Ciljevi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? - Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo. <ul style="list-style-type: none"> - Cilj je da se poveća pristup knjigama, časopisima i drugim štampanim materijalima za onu populaciju u Crnoj Gori koja ima poteškoće u čitanju štampanih materijala (osobe koje su slijepi, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala, npr osobe koje su zbog nekog fizičkog nedostatka, onemogućene da koriste štampane materijale). - / 	

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema moguće je postići jedino pristupanjem Crne Gore Marakeškom ugovoru tj. njegovim potvrđivanjem. "Status quo" opcija bi podrazumijevala da će problem ostati neriješen.
- S obzirom na pravnu prirodu odnosa koji su predmet regulisanja, kao i činjenicu da se u konkretnom slučaju radi o ispunjavanju obaveza koje proizilaze iz pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, to je pristupanje Crne Gore Marakeškom ugovoru jedina opcija. Takođe, Crna Gora bi kao članica Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu (WIPO) dodatno bi ojačala svoju plodonosnu saradnju sa WIPO-om (koji administrira ovim međunarodnim ugovorom), a koja umnogome doprinosi unaprjeđenju cjelokupnog ambijenta zaštite i sprovođenja prava intelektualne svojine u našoj zemlji.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Rješenja koja su predviđena Marakeškim ugovorom imaće direktan pozitivan uticaj na osobe koje su slijepi, slabovidni ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala.
- Ne postoje troškovi za građane i privredu.
- Vidjeti prethodni odgovor.
- Marakeški ugovor nije od uticaja na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju.
- Pristupanjem Crne Gore Marakeškom ugovoru se ne stvaraju administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbjeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

<ul style="list-style-type: none"> - Za implementaciju propisa nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. - Vidjeti prethodni odgovor. - Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze. - Vidjeti odgovor na pitanje broj 1. - Usvajanjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze. - Implementacijom propisa neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore. - Nije korišćena nijedna metodologija obračuna finansijskih izdataka/prihoda. - Ne, s obzirom da usvajanje propisa neće ishodovati finansijskim izdacima/prihodima. - Ne. - Vidjeti prethodni odgovor.
<p>6. Konsultacije zainteresovanih strana</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako. - Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije). - Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.
<ul style="list-style-type: none"> - Nije korišćena eksterna ekspertska podrška. - Obavljene su ciljane konsultacije (pisane i usmene) sa Svjetskom organizacijom za intelektualnu svojinu, Ministarstvom kulture, Bibliotekom za slijepe i predstavnicima zajednice slijepih i slabovidih osoba iz Crne Gore. - U toku konsultacija svi akteri su se saglasili da pristupanje Crne Gore Marakeškom ugovoru donosi značajne benefite za osobe u Crnoj Gori koje su slijepi, slabovide ili imaju druge poteškoće koje im onemogućavaju adekvatan pristup i korišćenje štampanih materijala. S tim u vezi, u cilju zaštite njihovih ljudskih prava, pristupa obrazovanju i uključenosti u kulturni i socijalni život zajednice, neophodno je pristupiti Marakeškom ugovoru.
<p>7: Monitoring i evaluacija</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa? - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi? - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva? - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
<ul style="list-style-type: none"> - Nema potencijalnih prepreka za implementaciju. - Kroz aktivnosti ovlašćenih subjekata, koje će uključivati distribuiranje, saopštavanje javnosti ili stavljanje na raspolaganje primjeraka djela u pristupačnom formatu, stvoriće se preduslovi za nesmetano i slobodno korišćenje primjeraka tih djela od strane korisnika. - Glavni indikator kojim će se mjeriti ispunjenost ciljeva je povećan obim štampanih materijala u pristupačnom formatu (npr. na Brajevom pismu), a samim tim i povećana dostupnost ovih materijala osobama koje su slijepi, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala. - Ministarstvo ekonomskog razvoja će vršiti monitoring i evaluaciju primjene propisa.

Datum i mjesto

23.03.2021.

Podgorica

 MINISTAR
 mr. Jakov Milatović - *Jakov Milatović*

CrnaGora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-4461

Podgorica, 14.04.2021. godine

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA
PODGORICA

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA
-n/r ministra, gospodina mr Jakova Milatovića-

Broj	Podpis	Vrijedost
009-328/21-25	M/6	

Poštovani gospodine Milatoviću,

Na osnovu Vašeg akta broj: 009-328/21-2511/3 kojim se traži mišljenje na *Predlog zakona o potvrđivanju Marakeškog ugovora za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepi, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Dostavljenim Predlogom povećava se pristup knjigama, časopisima i drugim štampanim materijalom za onu populaciju u Crnoj Gori koja ima poteškoće u čitanju štampanih materijala i ograničen pristup obrazovanju, kao i nedovoljnu informisanost o sadržajima zabavnog i informativnog karaktera.

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa u djelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da za implementaciju ovog Predloga zakona, nije potrebno obezbjeđenje dodatnih finansijskih sredstava u Budžetu Crne Gore.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja nema primjedbi na Predlog zakona o potvrđivanju Marakeškog ugovora za olakšavanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepi, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr. Miloško Spajić

Crna Gora
Kabinet predsjednika Vlade
Kancelarija za evropske integracije

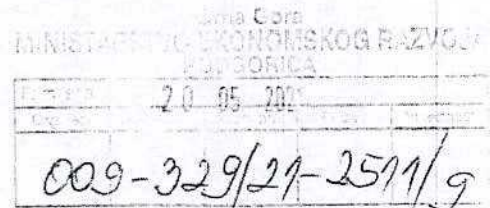
Adresa: Bulevar revolucije 15
81 000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 481 301
fax: +382 20 481 301

Br. 01-004-907/21-923/2

20. maj 2021.

Za: **MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA**
ministru Jakovu Milatoviću

Veza: Dopis br: 009-328/21-2511/8

Predmet: Mišljenje o usklađenosti Predloga zakona o potvrđivanju Marakeškog ugovora za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepe, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala s pravnom tekovinom EU

Poštovani,

Dopisom broj 009-328/21-2511/8 od 19. maja 2021. godine tražili ste mišljenje o usklađenosti **Predloga zakona o potvrđivanju Marakeškog ugovora za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepe, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala s pravnom tekovinom Evropske unije.**

Nakon upoznavanja sa sadržinom predloga propisa, a u skladu sa nadležnostima definisanim članom 40 stav 1 alineja 2 Poslovnika Vlade Crne Gore („Sl. list CG“, br. 3/12, 31/15, 48/17 i 62/18) Kancelarija za evropske integracije je saglasna sa navodima u obrascu usklađenosti predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije.

S poštovanjem,

GLAVNA PREGOVARAČICA
Zorka Kordić
Zorka Kordić

Prilog:

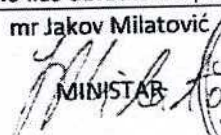

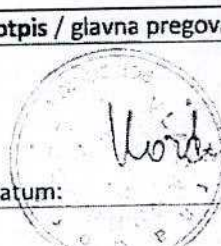
- Izjava i tabela usklađenosti Predloga zakona o potvrđivanju Marakeškog ugovora za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepe, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala s pravnom tekovinom EU

Dostavljeno:

- Ministarstvu ekonomskog razvoja;
- a/a

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM TEKOVINOM
EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj Izjave		ME-IU/PZ/21/09
1. Naziv nacrt/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o potvrđivanju Marakeškog ugovora za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepe, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala	
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on Ratification of the Marrakesh Treaty to Facilitate Access to Published Works for Persons Who Are Blind, Visually Impaired, or Otherwise Print Disabled	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis		
Organ državne uprave	Ministarstvo ekonomskog razvoja	
- Sektor/odsjek	Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	v.d. generalnog direktora – Veselin Koprivica br.tel. 020 482 363 veselin.koprivica@mek.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	načelnik – Nebojša Mugoša br.tel. 020 482 360 nebojsa.mugosa@mek.gov.me	
b) Pravno lice s javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa		
- Naziv pravnog lica	/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis		
- Organ državne uprave	Ministartvo ekonomskog razvoja	
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
SSP, Glava VI, Usklađivanje zakonodavstva, sprovođenje zakona i pravila o konkurenciji, član 75		
b) Stepenn ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
	☒	ispunjava u potpunosti
	☐	djelimično ispunjava
	☐	ne ispunjava
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrt/predloga propisa sa Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2021-2023	
- Poglavlje, potpoglavlje	/	
- Rok za donošenje propisa	/	
- Napomena	Donošenje Zakona o potvrđivanju Marakeškog ugovora za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepe, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala nije predviđeno Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	

6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije	
a) Usklađenost nacrt propisa sa primarnim izvorima prava Evropske unije:	
UFEU, Naslov VII, Zajednički propisi o konkurenciji, poreskom sistemu i približavanju zakonodavstava, Poglavlje 3, Usklađivanje pravnih propisa, član 118 / TFEU, Title VII, Common Rules on Competition, Taxation and Approximation of Laws, Chapter 3, Approximation of Laws, Article 118	
Potpuno usklađeno / fully harmonized	
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije	
Ne postoji odredba sekundarnih izvora prava EU s kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.	
c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije	
Ne postoji izvor prava EU ove vrste sa kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.	
6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	
/	
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu	
/	
8. Navesti pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa	
Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima osoba sa invaliditetom	United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities
Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima	Universal Declaration of Human Rights
9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
Marakeški ugovor je preveden na crnogorski jezik.	
10. Navesti da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Ijave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Predlog zakona o potvrđivanju Marakeškog ugovora za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepe, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala preveden je na engleski jezik.	
11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti	
U izradi Predloga zakona o potvrđivanju Marakeškog ugovora za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepe, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala nije bilo učešća konsultanata.	
Potpis / ovlašteno lice obrađivača propisa	Potpis / glavna pregovaračica
mr Jakov Milatović MINISTAR 	
Datum: 13.05.2021. godine	Datum:

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa Evropske unije
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

TABELA USKLAĐENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacrt/predloga propisa		1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacrt/predloga propisa na Vladi		
ME-TU/PZ/21/09		ME-IU/PZ/21/09		
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka				
/				
3. Naziv nacrt/predloga propisa Crne Gore				
Na crnogorskom jeziku		Na engleskom jeziku		
Predlog zakona o potvrđivanju Marakeškog ugovora za olakšanje pristupa objavljenim djelima za osobe koje su slijepe, slabovide ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala		Proposal for the Law on Ratification of the Marrakesh Treaty to Facilitate Access to Published Works for Persons Who Are Blind, Visually Impaired, or Otherwise Print Disabled		
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpune usklađenosti